

Reggio Emilia, en kort innføring

En kort innføring i tanken bak Reggio Emilia pedagogikken og hvordan vi inspireres.

Ingrid Tømmerstø Wangensteen

24.08.2011

Om Reggio Emilia.

Reggio Emilia er en by i den nordlige delen av Italia. Men Reggio Emilia har også blitt et begrep som står for den pedagogiske filosofien som har blitt utviklet de siste 50 årene i de kommunale barnehagene i denne byen. Den pedagogiske filosofien fra denne lille byen har vakt stor interesse og engasjement i mange deler av verden. Reggio Emilia-inspirasjonen finnes i USA, Syd-Korea, Australia, i hele Skandinavia og i flere andre europeiske land. Diktet "Et barn har hundre språk" ble skrevet av Loris Malaguzzi som i mange år var sjef for de kommunale barnehagene i Reggio Emilia. Diktet uttrykker grunnleggende tanker i den pedagogiske filosofien. De mener at nytenkning innebærer grenseoverskridelse på mange ulike måter. De kombinerer for eksempel avansert teoretisk arbeid med praktisk arbeid med barna. De arbeider med lek og arbeid, virkelighet og fantasi, og de bruker mange ulike uttrykk samtidig. Et annet eksempel på den grenseoverskridende holdningen er at pedagogene i Reggio Emilia samarbeider med forskere og andre på vidt forskjellige områder, som for eksempel hjerneforskning og design.

Reggio Emilia-filosofien står også for en pedagogisk arbeidsmåte som er forankret i en dypt humanistisk livsholdning som bygger på en sterk tro på menneskets muligheter, en dyp respekt for barnet og en overbevisning om at alle barn fødes rike og intelligente, med en sterk iboende drivkraft til å utforske verden. Loris Malaguzzi har sagt: "Jeg tror at det som best sammenfatter vår virksomhet er utforskning og delaktighet".

De legger også vekt på subjektivitet, ulikhet, solidaritet og samarbeid. De har en tro på at man gjennom å bekrefte barnas individualitet og rettigheter på sikt kan forandre verden i en stadig mer demokratisk retning.

Dette er en pedagogikk som stadig fornyes og utvikles, med barnas behov som utgangspunkt og i takt med det moderne samfunnets raske endringer. Derfor står ikke Reggio Emilia for et pedagogisk program som man kan overta eller kopiere. Men man kan inspireres av grunntankene og filosofien, for så å utvikle dette med utgangspunkt i egne forutsetninger.

Innenfor denne filosofien ses barnet som medskaper av sin egen individuelle utvikling. For oss som voksne betyr dette at vi skal hjelpe barnet til å foreta noen valg eller komme fram til noen avgjørelser.

Barna skal oppleve:

- At de merker at de virkelig betyr noe.
- At vi tror på at de hele tiden er i stand til å produsere nye teorier.
- At de oppdager at de er i stand til å frembringe nytt erfaringsmateriale, som er en konstant kilde til overraskelse for de voksne som følger med på det barna foretar seg.

Målet er:

- Et barn som er i stand til å velge, å tenke og å ta en beslutning.
 - Et barn som har lært å verdsette seg selv.
 - Et barn som føler det ansvaret det har i forhold til samspillet med vennene sine.
 - Et barn som selv er i stand til å finne fram til de veiene og de mulighetene som den personlige tankeutviklingen åpner for barnet.
- Vi skal forsøke å hjelpe barna til å bli produsenter i stedet for konsumenter. Vi vil stimulere til kunnskap ved å anspore barna til selv å oppdage mulighetene til forandring.

Reggio Emilias filosofi sier derfor at det finnes tre pedagoger i barnehagen:
Barnet, Den voksne, og det fysiske miljøet.

De tre pedagogene

Den voksne:

Den voksne lytter til barna, tolker og forstår. Den voksne skal se hva som opptar barna og være åpen for undring og stille spørsmål som spinner videre på det barna er nysgjerrige på. Den voksne hjelper barna til å finne svar selv, den støtter og rettleider barna ved å lytte, gi anerkjennelse og ha gode samtaler. Den voksne er tilstede med barna, gir tid og rom til refleksjon, undring og fantasi. Den voksne er opptatt av barnas kunnskaper, og forstår at hvert enkelt barn er unikt.

De voksne legger større vekt på forskning etter konstruktive teorier, enn på tradisjonell overføring av viten og ferdigheter.

Barnet:

Vi mener at hvert enkelt barn har medfødte egenskaper og et potensial av enestående rikdom, kraft og kreativitet som ikke skal undervurderes. Vi mener at barna er i stand til å se ulike muligheter, og finne egne veier og løsninger. Barna lærer gjennom egne erfaringer og observasjoner i samspill med de andre barna. Barna får tid til å stille teorier, utveksle tanker og ideer med hverandre. Alle barn har positive sider som skal fremheves, de har krav på en positiv selvopplevelse. Barna er del i en demokratisk virksomhet hvor de får erfare at deres meninger, tanker og ideer er betydningsfulle for fellesskapet. Barna har tilgang til, og får uttrykke seg gjennom forskjellige type materialer.

Rommet:

Våre rom skal fremme læring, pirre nysgjerrighet og gi skaperglede

Våre rom skal innby til lek, forskning og skapende aktiviteter. Materialet og lekene barna trenger, skal være oversiktlig plassert og tilgjengelige. Alle kroker skal ha materialer som lokker ungene til gode møter med venner. Rommene skal fenge sansene til barna og være en estetisk kilde. Barnas egne arbeider preger og utsmykker rommene, som skal være både spennende og vakre. Rommene skal kjennes gode å være i.

Barna er med og påvirker hva slags rom vi trenger i barnehagen og hva disse skal inneholde, rommene våre vil bestandig være i utvikling og forandring. Barnehagen skal ikke være et annet hjem, den skal være et levende verksted/atelier

Vi ønsker å jobbe for at barna skal bli spørrende, kreative, empatiske, tillitsfulle, åpne, nysgjerrige, ærlige, hjelpsomme og aktive. At de opplever mestringfølelse og er stolte over det de har oppnådd, at de opplever fortellerglede og at de blir selvstendige.

En av måtene å nærme seg dette på er å ha engasjerte og reflekterte voksne, og ved å være klar over dette vil vi prøve å være gode rollemodeller og ha gode samspill med hvert enkelt barn.

Vi vil bruke dokumentasjon som et verktøy for å bli mer bevisst og reflektert på vår arbeidsmåte. Tidligere har avdelingene delt ut en månedsplan med innhold og detaljerte planer. Fremover vil dere nå motta et brev med tilbakeblikk fra forrige måneds innhold og oversikt over innhold og aktiviteter som er mindre detaljert. Personalet skal i større grad ta utgangspunkt i barnas ønsker og behov slik at planen blir til underveis.

Et barn har hundre språk.....

Et barn
er laget av hundre.
Barnet har
hundre språk,
hundre hender,
hundre tanker,
hundre måter å tenke på,
å leke og snakke på.
Hundre, alltid hundre
måter å lytte,
å undres, å synes om,
Hundre lyster.
Å synge å forstå,
hundre verdener.
Å oppdage
hundre verdener,
å oppfinne
hundre verdener.
Å drømme frem.
Et barn har
hundre språk,
(og dertil hundre, hundre, hundre)
men frarøves nittini.
Skolen og kulturen
skiller hodet fra kroppen.
Man ber barn:
Å tenke uten hender,
å handle uten hodet,
å lytte, men ikke snakke,
å begripe uten gleden i
å henføres og overraskes
annet enn til påske og jul.
Man ber dem:
Å bare oppdage den verden som allerede finnes,
og av alle hundre
frarøver man dem nittini.
Man sier til dem:
At leken og arbeidet,
det virkelige og det innbillede,
vitenskapen og fantasien,
himmelen og jorden,
fornuften og drømmene
er foreteelser
som ikke henger sammen.
Man sier til dem
at det ikke fins hundre.
Men barnet sier:
Tvert imot, det er hundre som fins.

Loris Malaguzzi